

مطالعات اجتماعي

سوم دبستان

منابع

درس ۱۱

هم فکری کنید و بگویید

- ۱- به بعضی از وسایل و کالاهایی که هر روز از آن‌ها استفاده می‌کنید، فکر کنید. (برای مثال صبحانه‌ای که امروز خوردید، لباس، میز و نیمکت، کتاب و دفتر و ...) شیر از گاو، نان از گندم، تخم مرغ از مرغ، لباس از پشم هر یک از چه چیزی و چگونه تهیه شده است؟ گوسفند، میز و نیمکت و کتاب و دفتر از چوب درخت
- ۲- اکنون کتاب را باز کنید به تصویرهای نگاه کنید و به ترتیب شماره‌ها بگویید هر تصویر چه چیزی را نشان می‌دهد؟

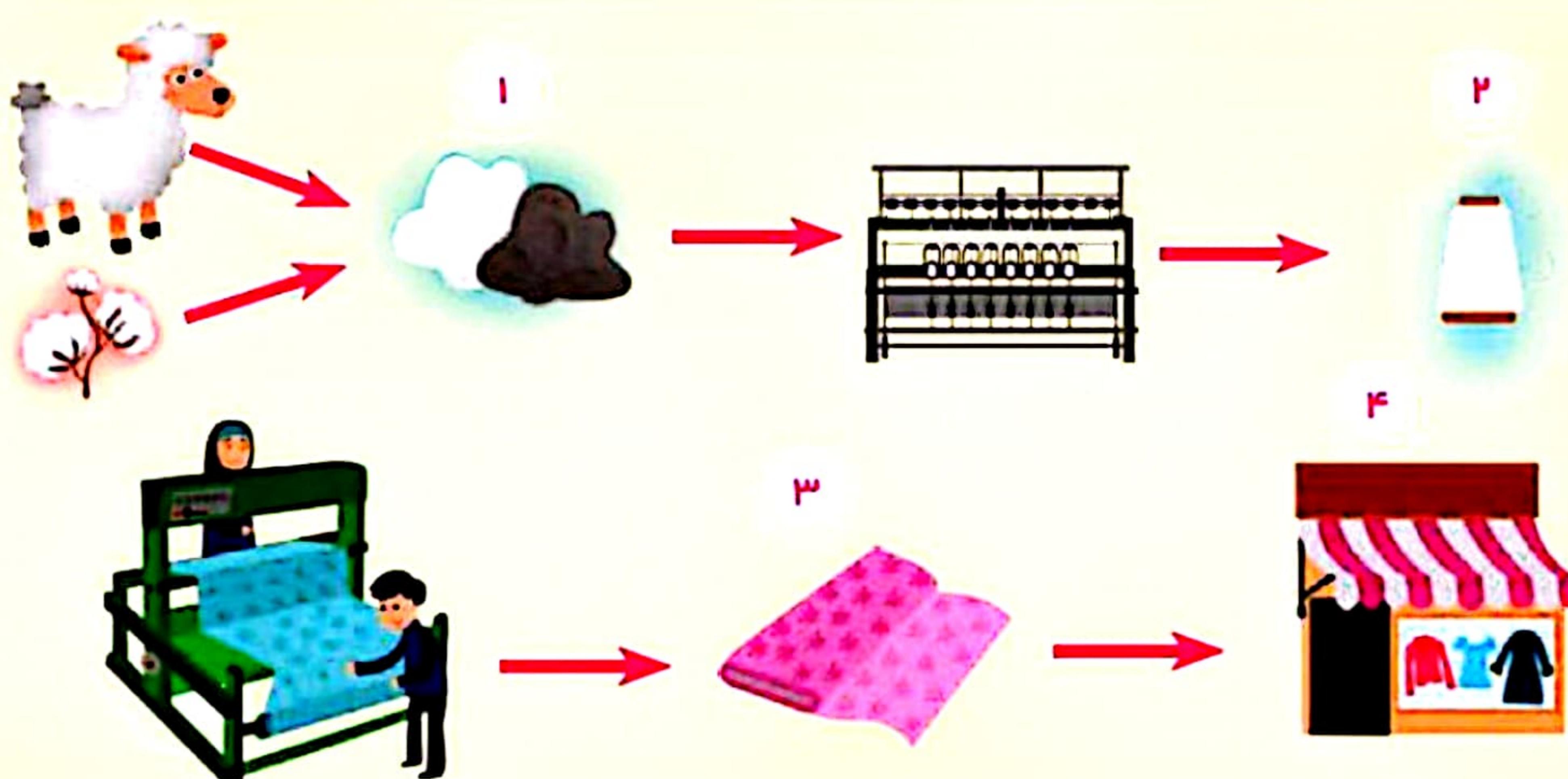
گوسفندان در چراگاه می‌چرند

ما از شیر، لب‌نیات و گوشت حیوانات استفاده می‌کنیم

- بخشی از غذای ما از راه دامپوری به دست می‌آید. برای دامپوری به آب و خاک و گیاهان نیاز داریم.

- لباس ما معمولاً از نخ درست شده است. نخ از گیاه پنبه یا پشم گوسفندان به دست می‌آید.

۳۲

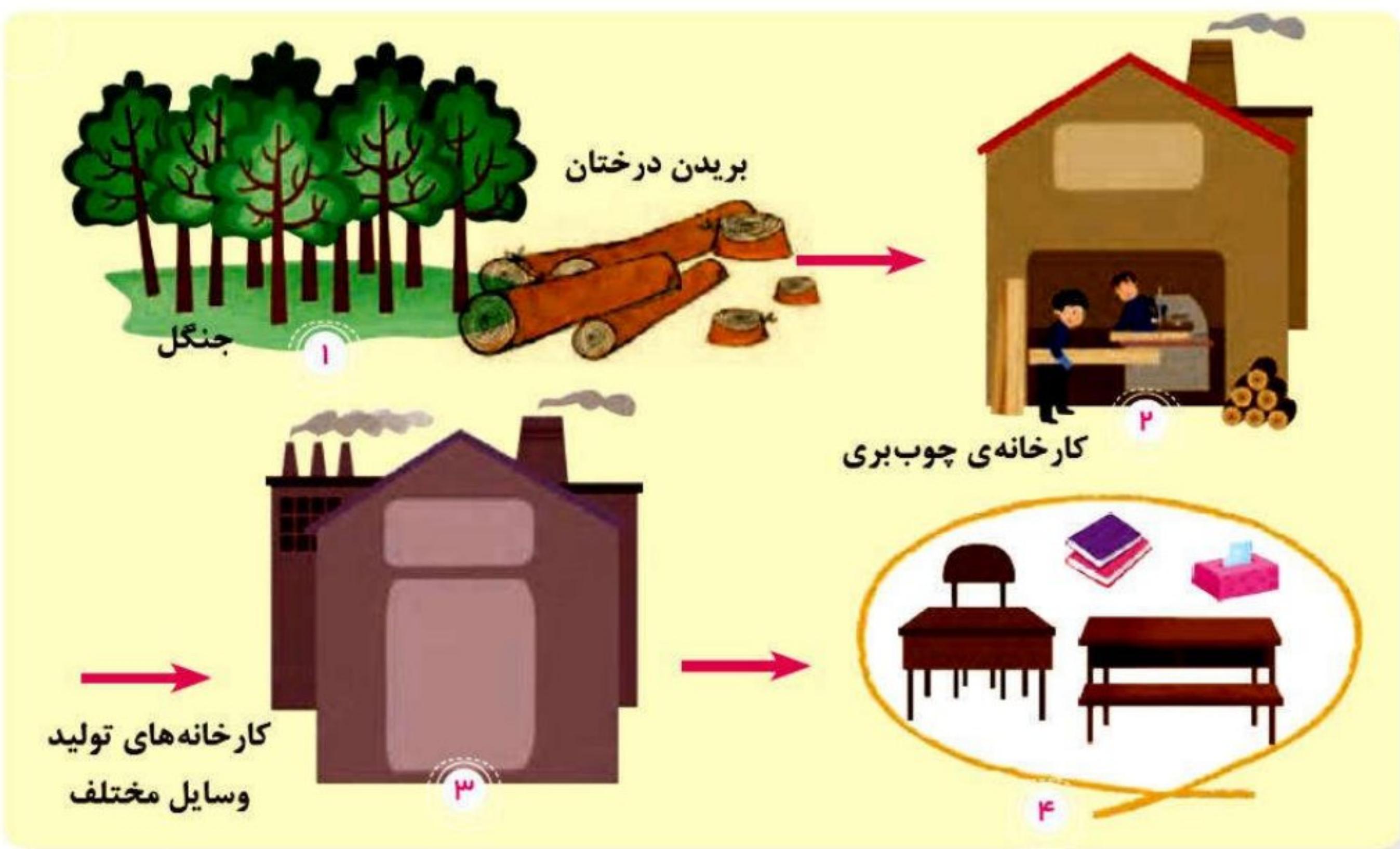
۱. از گیاه پنبه و پشم گوسفندان می‌توان نخ تهیه کرد.
۲. در کارخانه‌ی نخ ریسی از گیاه پنبه و پشم گوسفندان نخ تهیه می‌شود و نخ را به صورت دوک در می‌آورند.
۳. دوک را به کارخانه پارچه بافی می‌فرستند و در کارخانه‌ی پارچه بافی از نخ، پارچه می‌بافند.
۴. از پارچه‌های لباس تهیه می‌شود و لباس برای فروش به فروشگاه فرستاده می‌شود.

در تصویر (۱) کشاورزان در حال کاشت محصول خود هستند. در تصویر (۲) کشاورزان در حال برداشت محصول خود هستند.
در تصویر (۳) و (۴) کشاورزان در حال جدا کردن گندم از ساقه های آن، و جدا کردن سبوس از دانه های برنج و تبدیل گندم به آرد می باشند. در تصویر (۵) آنها همراه خانواده‌ی خود از غذایی که از محصولات کشاورزی درست کرده اند، می خورند.

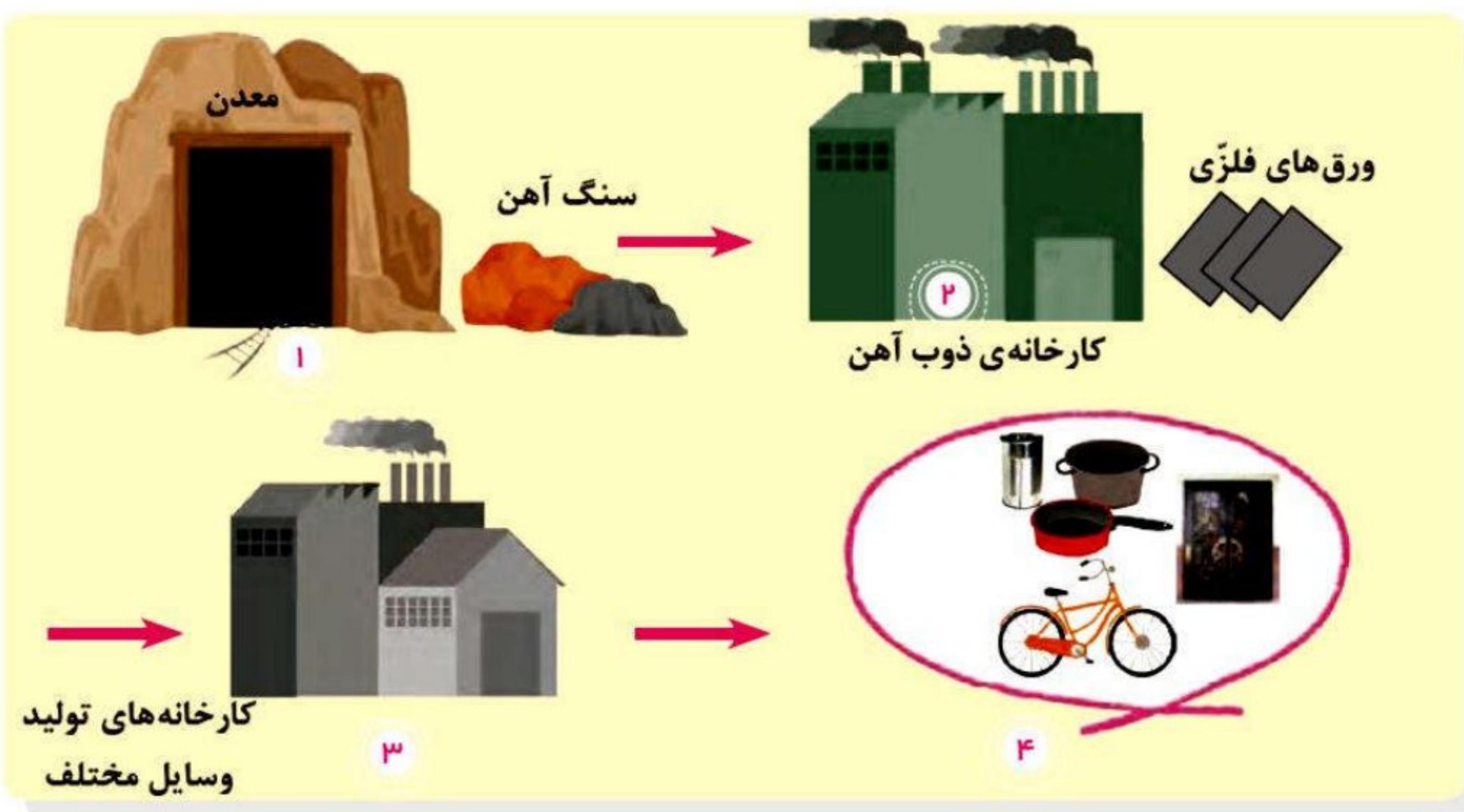

• بخشی از غذای ما از راه کشاورزی به دست می‌آید. برای کشاورزی به آب و خاک نیاز داریم.

۱. بریدن درختان جنگل ۲. انتقال درختان به کارخانه‌ی چوب بری و تبدیل آنها به ورق و صفحه‌ی چوبی. ۳. انتقال ورقه‌ای چوبی به کارخانه‌ی تولید وسایل مختلف ۴. ساخت وسایل چوبی

• آیا می‌توانید بگویید کاغذ، دستمال کاغذی، میز و نیمکت و وسایل چوبی از چه چیزی به دست می‌آید؟

• در بعضی از وسایل زندگی ما، فلزاتی چون **آهن** و **مس** به کار رفته است. این مواد را از معدن استخراج می‌کنند. معادن در زیرزمین یا در دل کوهها قرار دارند.

۳۴

۱ و ۲: ابتدا سنگ آهن را از معدن سنگ استخراج می‌کنند و سپس در کارخانه‌ی ذوب فلزات آن را به ورقه‌های فلزی تبدیل می‌کنند.

۳ و ۴: ورقه‌های فلزی در کارخانه‌های مختلف به وسایل مورد نیاز مانند دوچرخه، در فلزی، قابلمه و ... تبدیل می‌شود.

۱: ابتدا نفت را از چاه نفت استخراج می کنند و پس از طی مراحلی به کمک بشکه های نفت آن را به کارخانه می فرستند.
۲ و ۳: در کارخانه، ماده‌ی اولیه‌ی نفت به همراه سایر مواد، پس از تغییرات، به وسایلی مانند لیوان پلاستیکی، لاستیک چرخ و ..... تبدیل می شوند.

لاستیک ماشین، بطری آب و نوشابه، پودر
لباسشویی، خودکار

• نفت، ماده‌ی اولیه‌ی بعضی از وسایل زندگی ما است.

آیا می‌توانید چیزهایی را نام ببرید که از مواد نفتی تهیه شده است؟

کاربرگه‌های شماره‌ی (۱۱) و (۱۲) را در کلاس انجام دهید.

..... کاربرگهی شماره‌ی ۱۱ مریم از چه منابعی استفاده می‌کند؟ .....

مریم از کدام یک از منابع زیر استفاده می‌کند؟ زیر هر تصویر بنویسید.

(خاک – جانوران – چوب درختان – آب – نفت یا بنزین)

(آب)

چوب درختان

جانوران

(خاک)

نفت یا بنزین

••••• کاربرگه‌ی شماره‌ی ۱۲ از چه منابعی استفاده می‌کنیم؟ •••••

هم‌فکری کنید و اسم پنج چیز را که در خانه یا مدرسه از آن استفاده می‌کنید، بنویسید؛ سپس بگویید چه منابعی در آن به کار رفته است؟

منابع	نام کالا یا وسیله
چوب، زغال (درختان)	۱- مداد
پارچه (پنبه یا مواد نفتی)	۲- شلوار
نفت	۳- پاک کن
نخ پشمی و نخ ابریشمی	۴- فرش یا قالی
برگ گیاهان	۵- چای
چوب	۶- دفتر
فلز	۷- گوشواره

مثال

سوالات درس ۱۱ «مطالعات اجتماعی»

۱. منابع طبیعی چیست؟ آب، خاک، گیاهان، جانوران، نفت و فلزات می گویند که در طبیعت وجود دارد.
۲. از نفت چه چیزهایی ساخته می شود؟ ظروف یکبار مصرف، لاستیک، خودرو، مواد شوینده، رنگ، نخ مصنوعی، پاک کن و وسائل پلاستیکی
۳. مراحل تولید پارچه را بنویسید. ابتدا از گیاه پنبه یا پشم گوسفند در کارخانه ریسنده‌گی نخ پشمی یا پنبه ای تولید می کنند سپس در کارخانه بافتگی از نخ پشمی و پنبه ای پارچه تولید می کنند.
۴. برای کشاورزی چه چیز نیاز است؟ آب، خاک و مواد معدنی، نور خورشید
۵. به جز گیاه پنبه و پشم گوسفند از چه چیزهای دیگری نخ تولید می کنند؟ ابریشم و مواد نفتی
۶. لباس های ما از چه چیز درست شده اند؟ از نخ
۷. غذای ما از چه راه هایی به دست می آید؟ کشاورزی و دامپروری
۸. برای دامپروری به چه چیزهایی نیاز است؟ آب، خاک، گیاهان
۹. چرا باید از منابع طبیعی خوب استفاده کنیم؟ چون آنها تمام شدنی هستند در ضمن استخراج این منابع پرهزینه است.
۱۰. غذا، لباس و وسائل زندگی ما از چه چیزی به دست می آیند؟ منابع طبیعی
۱۱. فلزات چگونه به دست می آیند؟ فلزات به صورت سنگ از زیر زمین استخراج می شوند.
۱۲. مداد از چه چیزی به دست می آید؟ چوب درختان و زغال
۱۳. قاشق و چنگال و کلید از چه چیزی به دست می آید؟ از فلزات (سنگ آهن)